

TOESPRAAK VAN DE VOORZITTER VAN DE EERSTE KAMER DER STATEN-GENERAAL, MR. YVONNE E.M.A. TIMMERMAN-BUCK, TER GELEGENHEID VAN DE OPENING VAN HET PARLEMENTAIR OVERLEG KONINKRIJKSRELATIES op 25 juni 2007

Collega's, zowel van de Staten van de Nederlandse Antillen en Aruba als van de Tweede en Eerste Kamer, mevrouw de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Van ganser harte heet ik u allen welkom op deze eerste dag van het Parlementair Overleg Koninkrijksrelaties! Het is met bijzonder genoegen dat ik dit overleg open tussen parlementariërs van de drie landen van het Koninkrijk. Hoewel het vandaag al weer de vijfde keer is dat ik uw bijeenkomst hier in de Eerste Kamer mag openen, is er ook dit maal voor mij weer een aantal nieuwe gezichten. Dat geldt deze keer in het bijzonder de Nederlandse delegatie. Na verkiezingen in zowel de Tweede als de Eerste Kamer neemt een groot aantal nieuwe Kamerleden in de delegatie deel. Ook lijken de delegaties uit de drie landen nu bijzonder groot. Ik hoop daaruit een groeiende belangstelling te kunnen concluderen aan beide zijden van de oceaan voor de Landen van het Koninkrijk, voor de ontwikkelingen binnen het Koninkrijk en in het bijzonder voor de toekomst van onze burgers van het Koninkrijk. Ik ga ervan uit dat deze betrokkenheid gepaard gaat met deskundigheid; met inzicht in de problematiek die voorligt, met een oplossingsgerichte houding die blijkt geeft van besef van feiten en opvattingen.

Voor een parlementair overleg is in de huidige situatie van beoogde staatkundige vernieuwingen dan ook een bijzonder belangrijke rol weggelegd. Niet alleen omdat het juist nu van het grootste belang is om daadwerkelijk te investeren in het verbeteren van het wederzijdse onderlinge begrip, maar ook om gezamenlijk een bijdrage te leveren aan een nieuwe staatkundige structuur. Deze week is de week bij uitstek om gezamenlijk te bezien of en hoe de nauwe banden binnen het Koninkrijk versterking behoeven zonder de eigen verantwoordelijkheid aan te tasten. Hierbij is ook voor Aruba een belangrijke rol weggelegd, dat de status aparte alweer 21 jaar geleden heeft verworven. Kortom: uitdagingen niet alleen voor onze regeringen, maar zeker ook voor ons als parlementariërs. Wanneer en waar kunnen die beter aangegaan worden dan tijdens de formele en informele bijeenkomsten van dit parlementaire overleg?

Omdat het niet gelukt is de ambitieuze streefdatum van 15 juli 2007 als invoeringsdatum voor de nieuwe staatkundige structuur te halen, wordt op ambtelijk niveau intensief aan de voorbereiding van de nieuwe structuur van het Koninkrijk gewerkt. Het is buitengewoon jammer dat de streefdatum niet is gehaald. Een gedegen voorbereiding van de uitvoering van het proces, heeft meer tijd en aandacht gevraagd dan aanvankelijk werd ingeschat. Noodzakelijke wet- en regelgeving moeten worden vastgesteld en geïmplementeerd, een aantal urgente maatregelen moet worden uitgevoerd, de schuldenproblematiek van het Land en de eilandgebieden moet worden opgelost. Een niet geringe opdracht die niet alleen veel tijd en energie van de betrokkenen vraagt, maar bovenal een groot beroep doet op hun verantwoordelijkheidsbesef. Een politieke stuurgroep zal het proces begeleiden, zodat op politiek niveau de noodzakelijke knopen kunnen

worden doorgehakt. Ik hoop van harte dat 15 december 2008 een realistische datum zal blijken te zijn en dat de ultieme stap op die datum daadwerkelijk kan worden gezet.

Vóór die tijd, totdat het zover is, ligt er nog een aantal knelpunten dat zal moeten worden opgelost, onder meer op het gebied van de rechtshandhaving, effectief financieel toezicht en deugdelijk bestuur en niet in de laatste plaats de schuldsanering. Ook de herziening van het Statuut is aan de orde. De Raad van State heeft over de inpassing van de beoogde nieuwe Koninkrijksverhoudingen in het Statuut informatie verschaft. Gesprekken zullen moeten plaatsvinden over de juridische uitwerking, ook met Aruba.

Met de ondertekening van het Overgangsakkoord in februari 2007 op Sint Maarten, is formeel gestart met de uitvoering van het proces tot staatkundige veranderingen in de Nederlandse Antillen. Als de uitvoering van de stappenplannen volgens schema verloopt, zal in december 2008 het land Nederlandse Antillen ophouden te bestaan, zal mogelijk Sint Maarten Land binnen het Koninkrijk zijn geworden en hebben Bonaire, Saba en Sint Eustatius de status van openbaar lichaam gekregen. Ik hoop dat het nieuwe eilandsbestuur van Curaçao het slotakkoord toch ook zal kunnen steunen en dat het eiland weer zal aanhaken bij het proces van vernieuwing. Deze hoop is gegroeid met de installatie van een interim-regering op Curaçao begin deze maand.

Bij nieuwe staatkundige verhoudingen past ook een nieuwe vorm van parlementair overleg. Een eerste stap daartoe heeft u vorig jaar al genomen door de Contactplan-bijeenkomst om te dopen in Parlementair Overleg Koninkrijksrelaties. Wij weten allen dat uitsluitend een andere naamgeving niet van betekenis hoeft te zijn voor een meer adequate en vruchtbare samenwerking. Met die andere naamgeving hoop ik dan ook dat een nieuwe ambitie wordt gerealiseerd: zo kan het Parlementair Overleg Koninkrijksrelaties een grotere rol kunnen spelen als sparring partner voor de Koninkrijksregering, een regering met in de toekomst een grotere vertegenwoordiging van overzee. Het Parlementair Overleg Koninkrijksrelaties kan naar mijn overtuiging daadwerkelijk van meerwaarde zijn als forum en klankbord voor de nieuwe Koninkrijksregering. Vandaag is belangrijk omdat u nu de aanloop daartoe kunt starten. Vanaf vandaag kunt u de formele en informele contacten en gedachtewisselingen weer benutten om al dan niet schijnbare oneffenheden in de onderlinge verhoudingen bespreekbaar te maken en weg te nemen, om onderling wantrouwen te onderkennen, bespreekbaar te maken en zo te bouwen aan onderling vertrouwen. U heeft als volksvertegenwoordigers het meest kostbare ontvangen dat diegenen die u hebben gekozen u kunnen geven: vertrouwen. Dat verplicht.

Collega's, U heeft een hele week om 15 december 2008 als realistische invoeringsdatum een stapje dichterbij te brengen. Ik vertrouw erop dat u deze week in harmonie zult vergaderen en spreek de vurige hoop uit dat u tot vruchtbare besprekingen komt.